

Tarmac

Nicolas Dickner

Tarmac

Vertaald door Martine Woudt

AILANTUS

AMSTERDAM 2009

De vertaler ontving voor deze vertaling een werkbeurs van de Stichting Fonds voor de Letteren

Deze uitgave kwam mede tot stand dankzij de financiële ondersteuning van Société de développement des entreprises culturelles (SODEC), Québec

Oorspronkelijke titel *Tarmac*

Copyright © Éditions Alto 2009. Gepubliceerd in overeenstemming met Éditions Alto Inc., Québec, Canada. Alle rechten voorbehouden

Copyright Nederlandse vertaling © 2009 Martine Woudt / Uitgeverij Ailantus

Omslag Studio Ron van Roon

Binnenwerk Steven Boland

Foto auteur Antoine Tanguay

ISBN 978 90 895 3032 5 / NUR 302

www.ailantus.nl

www.clubvaneerlijkevinders.nl

'The future ain't what it used to be.'

YOGI BERRA

Voor Z en G

I Verdamppt

Augustus 1989. Ronald Reagan was weg uit het Witte Huis, de Koude Oorlog liep op z'n eind en het gemeentelijke buitenzwembad was (weer eens) gesloten. Reden van de tegenslag: een leidingbreuk.

Rivière-du-Loup baadde in kippenbouillon – een gelige lucht vol pollen – en ik zwierf chagrijnig met mijn badhanddoek om mijn nek door de wijk. Het duurde nog drie dagen voordat het schooljaar weer begon en alleen een paar baantjes in het chloorwater hadden me kunnen oppeppen.

Ik belandde in het gemeentestadion. Geen mens te zien. Ze hadden de lijnen van het honkbalveld net opnieuw getrokken en er hing nog een geur van kalk in de lucht. Honkbal interesseerde me niet, maar ik was dol op stadions, zonder duidelijke reden. Ik liep langs het spelershonk, waarnaast een oude, door de zon gebleekte krant slingerde. Met een beetje inspanning kon je een colonne tanks op het Plein van de Hemelse Vrede herkennen.

Toen zag ik bovenin, op de allerachterste rij, het meisje zitten, met haar neus in haar boek, alsof ze de tijd tot de volgende wedstrijd zat te doden.

Zonder al te veel na te denken klom ik de tribune op in haar richting.

Ik had haar nog nooit in de wijk gezien. Ze was slank, met benige handen en een gezicht bezaaid met sproeten. Ze droeg een pet van de New York Mets (met de klep over haar ogen getrokken) en een spijkerbroek met een gat op de rechterknie – niet zo'n modern geval dat met zuur was gewassen, maar

een werkbroek met een primitieve pasvorm, een oude, uit een kolenmijn in de woestijn van Nieuw-Mexico opgedolven Levi's.

Met haar rug tegen de balustrade geleund las ze een taal-methode: *Leer thuis Russisch – deel 13*.

Ik ging zonder een woord zitten. Ze vertrok geen spier.

Het hout onder onze billen was gloeiend heet. De zon brandde echt hard, en als ik niet bang was geweest me belachelijk te maken had ik met mijn handdoek een tulband geïmproviseerd. Ik keek in de lucht. Hoog in de atmosfeer trok een 747 lange, rechte windveren. Droog weer in het vooruitzicht.

Ik wilde net iets afgezaagds over het weer zeggen toen het meisje de klep van haar pet omhoog deed.

‘Vannacht heb ik over de bom op Hiroshima gedroomd.’

Er gingen een paar tellen voorbij, terwijl ik nadacht over dat ongewone begin.

‘Waarom speciaal de bom op Hiroshima?’

Ze sloeg haar armen over elkaar.

‘De kracht van de moderne bommen gaat de verbeelding te boven. Neem een gewone ballistische raket van ongeveer vijfhonderd kiloton. De explosie zou een stuk tektonische aardtschol de ruimte in kunnen slingeren. De menselijke hersens kunnen dat niet bevatten.’

Waar kwam dit meisje vandaan? Ze had een ondefiniceerbaar accent. Engels, Acadisch, misschien uit New Brunswick. Ik gokte op Edmundston. Ze raapte een Cracker Jack-verpakking op, die tussen twee planken was gepropt, en begon die in snippers te scheuren.

‘*Little Boy* was ongeveer vijftien kiloton. Niet bepaald een rotje, maar wel al makkelijker in te schatten. Als dat boven ons hoofd zou exploderen, op ongeveer zeshonderd meter hoogte – zoals in Hiroshima –, dan zou de schokgolf de stad in een straal van anderhalve kilometer met de grond gelijk maken. Dat geeft een oppervlakte van ongeveer zeven vierkante kilometer. Het equivalent van...’

Ze kneep haar ogen samen, volledig in beslag genomen door een ongelofelijke hoofdrekensom.

‘... vijftiwintighonderd honkbalterreinen.’

Ze stopte even met het verscheuren van de Cracker Jack-verpakking om de omgeving met een zwierig pedagogisch gebaar te omvatten.

‘Het winkelcentrum zou in stukken vliegen, de bungalows zouden worden weggeblazen, de auto’s als kartonnen dozen weggeslingerd, de lantaarnpalen plat op de grond. En dat is alléén de schokgolf. Daarna is er de hittestraling. Over tientallen vierkante kilometers zou alles in as worden gelegd – heel veel honkbalterreinen! In de buurt van de bom zou de hitte hoger zijn dan de temperatuur aan het oppervlak van de zon. Metaal zou gaan smelten. Het zand zou kleine bolletjes glas vormen.’

Ze was klaar met haar scheuractie en woog het stapeltje snippers in haar handpalm.

‘En weet je wat er met óns zou gebeuren, twee arme, piepkleine primaten die voor zestig procent uit water bestaan?’

Ze keerde heel rustig haar hand om en de bries voerde haar handvol snippers in de richting van het linkerveld.

‘Wij zouden in drie duizendste van een seconde verdamppt zijn.’

Ze keerde zich eindelijk naar me toe en nam me met een scherpe blik op, waarschijnlijk om te beoordelen hoe ik deze inleiding incasseerde. Goed genoeg, alles in aanmerking genomen. Haar blik gaf me een voldoende.

Haar gezicht ontspande. Ze glimlachte even vriendschappelijk en zonder er iets aan toe te voegen dook ze weer in haar methode Russisch.

Een beetje gehavend door de schokgolf liet ik me tegen de balustrade aan vallen. Terwijl ik mijn voorhoofd met een punt van de handdoek afveegde, observeerde ik tersluiks het meisje. Ik had gezworen dat ze een magnetisch veld uitzond – de straling van haar IQ van 195.

Niet alleen had ik dit meisje nog nooit gezien, maar ik had

ook nog nooit zo'n soort meisje gezien – en precies toen ik dat dacht, werd ik getroffen door een zekerheid: als ik me dan toch in gezelschap van de een of ander zou moeten laten verdampen, zou het met haar zijn.

2 De Dierenwinkel

Ze heette Hope Randall en was net aangekomen uit Yarmouth, Nova Scotia.

‘Weet je waar dat is?’

Met haar wijsvinger tekende ze een kaart van Nova Scotia in de lucht en zette ze een vliegenpoepje helemaal ten zuiden van het schiereiland, tegenover Maine – twaalfhonderd kilometer hiervandaan.

‘Nooit van gehoord.’

‘Hindert niet.’

Haar moeder en zij waren drie dagen eerder in de stad aangekomen en hadden hun intrek genomen op de rue Amyot, in een appartement dat ingeklemd lag tussen de wasserette Clean-O-Matic en de keukens van het restaurant Chinese Garden. Twee brandpunten van de lokale hygiëne.

Ze draaide de sleutel een paar keer om in het slot en gaf een schop tegen de deur.

‘Welkom in Dierenwinkel Randall!’

Verdomd, opeens wist ik het weer: deze plek was vroeger een dierenwinkel – *De ark van Noah* (sic) –, gesloten sinds vorige winter en verbouwd tot (matig) bewoonbare woning. Op de vloer zag je nog vaag donkere plekken op de plaatsen waar ooit de toonbank, de wandkasten en de aquaria stonden. Een geur van Aziatische frituur hing overal, benauwend, zonder

trouwens de lucht van parkietenstront, chinchillapis en kattenbrokjes te kunnen verdrijven.

Het meubilair (bij de prijs inbegrepen) kwam neer op een wankel tafeltje, vier stoelen, een verzameling gebutste elektrische huishoudelijke apparaten en een bank, die bij gebrek aan televisie het prototype van nutteloosheid was.

Hope beweerde dat ze minder dan tweeënzeventig uur geleden waren aangekomen, maar toch stonden er overal onwaarschijnlijke hoeveelheden voedsel opgestapeld: zakken meel, zakjes noedels, flessen water en olie en allerlei conserverblikjes. In feite was het enige niet-eetbare voorwerp in de omgeving een stapel *Leer thuis Russisch* (delen 8, 14 en 17), waarop Hope het deel dat ze in het gemeentestadion had zitten lezen voorzichtig neerlegde.

‘Heb je dorst?’

Ik knikte. Terwijl ze een glas water voor me inschonk, keek ik de dierenwinkel rond, op zoek naar zijkamers. Er was er geen, op een wonderbaarlijk ruime badkamer na – waarschijnlijk het vroegere Reptielenhok. Waar sliepen ze dan? Vooruitlopend op mijn vraag wees Hope op de bank.

‘Die is uitklapbaar. Ik slaap in het bad, met de deur gesloten. Het is onmogelijk om op minder dan drie meter afstand van mijn moeder een oog dicht te doen.’

‘Snurkt ze?’

‘Nee, ze praat in haar slaap.’

‘O?’

Ik nam een slokje water. Verontrustende ijzersmaak.

‘En wat zegt ze?’

Geërgerd begon Hope op haar duimnagel te bijten.

‘Geen idee. Dingen in het Assyrisch.’

‘In het Assyrisch?’

‘In het Assyrisch of in het Aramees, Joost mag het weten. Ik weet niets van dode talen.’

Met haar tanden scheurde ze een dun reepje van haar nagel, dat ze de ruimte in spuugde.

‘Ik kom uit een meertalige familie.’

‘Dat is te zien,’ zei ik terwijl ik met mijn voet op de handboeken Russisch wees.

‘Ik was ook met Duits begonnen, maar ik moest mijn boeken in Yarmouth achterlaten. Ze pasten niet in de auto.’

‘Achterlaten?’

‘Ja. We zijn ’s nachts vertrokken, omdat...’

Ze zuchtte.

‘Oké. Ik kan maar beter bij het begin beginnen.’

3 De Randalls

Mary Hope Juliet Randall, Hope genaamd, was de jongste vertegenwoordigster van een familie die sinds een onduidelijk tijdstip – dat volgens sommigen zeven generaties terug lag – gebukt ging onder een zware obsessie voor het einde van de wereld.

De Randins, een van oorsprong heel vaag Acadische familie, waren in 1755 door de Britten gedeporteerd. Ze werden gedropt in Maryland, namen daar de achternaam Randall aan, zonder zich trouwens te laten assimileren, en keerden terug naar Nova Scotia, waar ze de daaropvolgende decennia besteedden aan het zich toe-eigenen van lapjes onvruchtbare veengrond.

Het was trouwens goed mogelijk dat de familieobsessie voor het einde van de wereld terugging tot dat geopolitieke trauma. Was het niet normaal, en zelfs onvermijdelijk, dat een geslacht gedeporteerde landbouwers bepaalde gevoeligheden had ten aanzien van stedelijke agglomeraties, grote rampen en de normale loop van de geschiedenis? Toch had die theorie niet ieders instemming, en sommige genealogen verdedigden liever

de hypothese van een aangeboren ziekte, ontwikkeld door relaties tussen bloedverwanten (de Randalls waren honkvast).

Wat zeker was, was dat dezelfde symptomen zich met choreografische precisie van generatie op generatie herhaalden: bij het bereiken van de puberteit zag elke Randall zich op bovennatuurlijke wijze geïnstrueerd over de kleinste details van het einde van de wereld – de datum, het tijdstip en de aard ervan.

In de regel deed dat visioen zich 's nachts voor. Het was trouwens niet echt een visioen, want dat had voor een doodgewone nachtmerrie kunnen doorgaan. Nee, de Randalls stemden het einde van de wereld in drie dimensies af. Ze voelden op hun huid het kletteren van de regen en het schroeien van de schrapnels, ze snakten naar adem bij de branden, ze proefden de as, ze hoorden het gejammer en roken de lucht van ontbindende lijken.

De Randalls noemden dit fenomeen 'de Nachtelijke Openbaring', 'het Licht', 'de Voorspelling' – of vaker nog 'het Kwade Kwartier'.

Elke Randall ontving een andere datum, wat de opgave om serieus genomen te worden nogal compliceerde. Wanneer een Randall zijn einde van de wereld overleefde, gaf hij bovendien blijk van een abrupte geestelijke onevenwichtigheid en een neiging om het publieke eigendom te beschadigen. De geschiedenis eindigde gewoonlijk in een inrichting, of iets wat daarvoor doorging.

De stamboom van de Randalls had kunnen dienen tot een les in de geschiedenis van de psychiatrie in Noord-Amerika tijdens de afgelopen honderdvijftig jaar, van koude douche tot desinstitutionalisering, via lobotomie, bezigheidstherapie, dwangbuis en lithium.

Geval nr. 1: Harry Randall Truman, de patriarch, was de kluts kwijtgeraakt in het najaar van 1835, kort na het passeren van de komeet Halley. Hij had de terugkeer van Mozes aan boord van een roodgloeiende walvissloep voorspeld, en daarna de schuur van de predikant van de Pinksterbeweging in de hens gezet. De burens hadden hem onderschept, gekneveld en

naar het Halifax Mental Asylum laten brengen, waar hij stierf in de vleugel voor pyromanen en andere sociopaten.

Geval nr. 37: Gary Randall had zich vijftien jaar lang in een hutje van multiplex verschanst, waarvandaan hij uit zijn raam de (zeer schaarse) psychotherapeuten op salvo's kaliber 12 onthaalde. Op een ochtend waarop de temperatuur tot veertig graden onder nul was gezakt, hadden ze hem stevig vastgeklampt aan zijn geweer gevonden. Stijf en blauw, en bevrijd van zijn obsessie.

Geval nr. 53: Henry Randall Jr, Hopes grootvader en levend ten tijde van de economische crisis, toonde zich constructiever. Hij kanaliseerde zijn angst door de oprichting van de Gereformeerde Minderheidskerk van de Zevende Ruminant, een parachristelijke sekte die de Armageddon voorspelde voor 12 juni 1977. Een niet abnormalere manier dan een andere om de tijd te doden. De kerk bestond tot bovengenoemde datum, waarna Henry zich het leven benam door een handvol dakspijkers in te slikken.

Op dezelfde manier verging het onder meer Gary Randall, Harry Randall, Harriet Randall, Hanna Randall, Henry Randall, Randolph Randall, Handy Randall, Hans Randall, Hank Randall, Annabel Randall, Henryette Randall, Hattie Randall en Pattie Randall – terwijl de tijd onverstoorbaar verstreek en de planeet als een slechte grap bleef draaien.